


# Kaahanemise mõõdupiirid

Millised andmed on olulised?

5.11 Tartu Planeerimiskonverents

**Kristi Grišakov**


Taltech Targa linna tippkeskuse teadur

 **Maria Derlõš** ▶  
Наша эстонская Нарва  
March 17 · 🌐

est 🗳️ Опрос: Какая она - ТВОЯ Нарва?

Каким видишь и как оцениваешь городское пространство Нарвы? Где тебе нравится бывать? Каких мест в городе избегаешь? Каких м... [See More](#)

[See Translation](#)

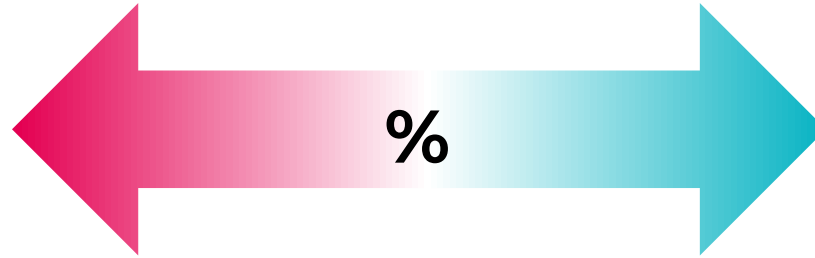


APP.MAPTIONNAIRE.COM

**Моя Нарва**  
Narva linnavalitsus tahab teada, millisena SINA Narva linnaruumi ...

# ÜHISKOND MUUTUB KIIREMINI KUI EHITATUD KESKKOND SELLELE JÄRGI JÕUAB

*SUPERFÜÜSILINE*



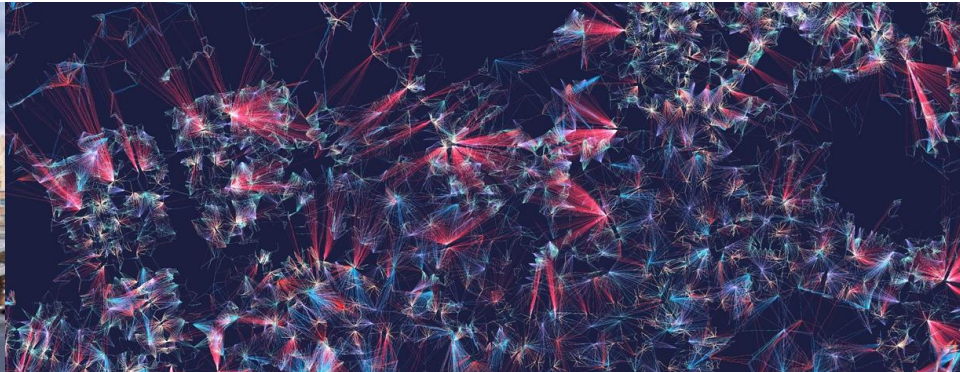
*SUPERDIGITAALNE*

**SUPERPHYSICAL**

Hard to reach sustainability  
goals

**SUPERDIGITAL**

Hard to develop the human  
capital



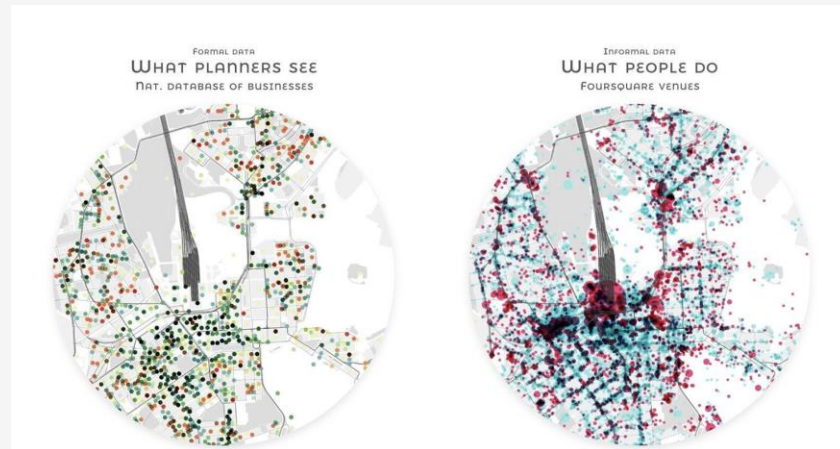
# Kuidas analüüsida siis seda, mis on oluline?

Ruumilooe sisu on muutumises (KASUTAJAKESKSUS)



**Liikuvus** > Teekond  
**Kinnisvara** > Kohalooe  
**Linnaplaneerimine** > Koosloome

...muutama peaks ka andmed, mida me kasutame ruumilooes



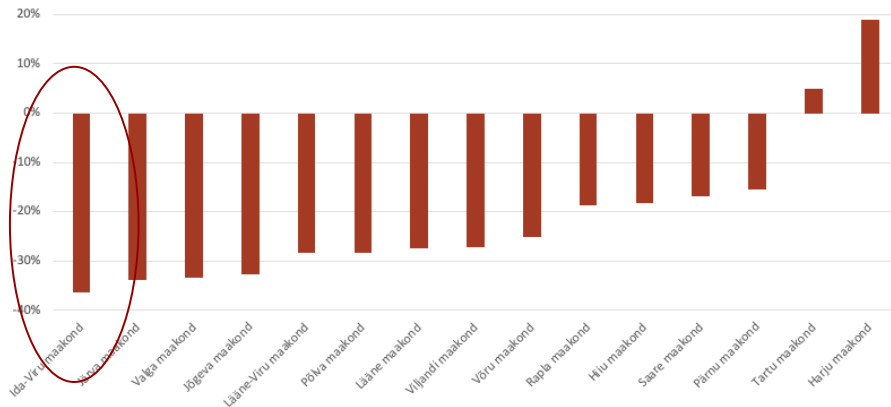
**Tehnokraatlik  
lähenemine**

**Ühiskondlik/  
kogukondlik tähtsus**

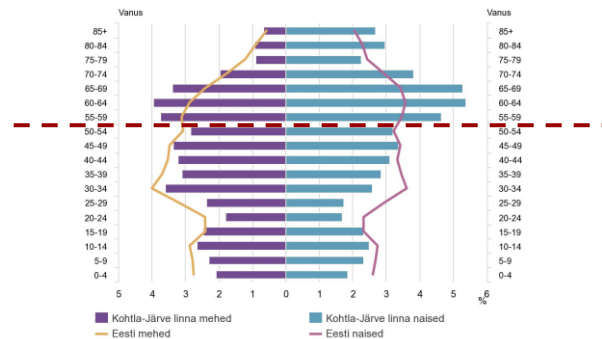
Alguspunkt: tehnokraatlik vaade  
Kus on tühjad majad ehk **probleem**?

# Mis on kahanemine - ainult demograafia?

## Maakondade rahvaarvu muutus, 2019 vs 2045

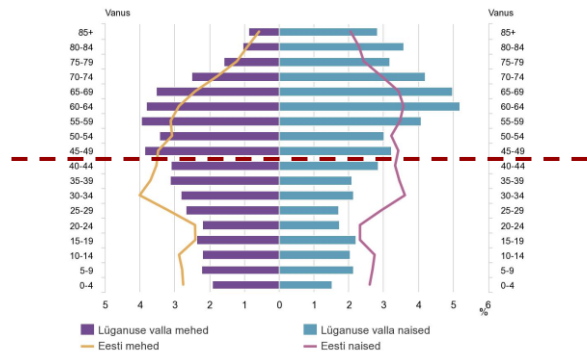


Kohtla-Järve linna rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2020



Allikas: Statistikaamet

Lüganuse valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2020



Allikas: Statistikaamet

# Mis on kahanemine - asustatus?

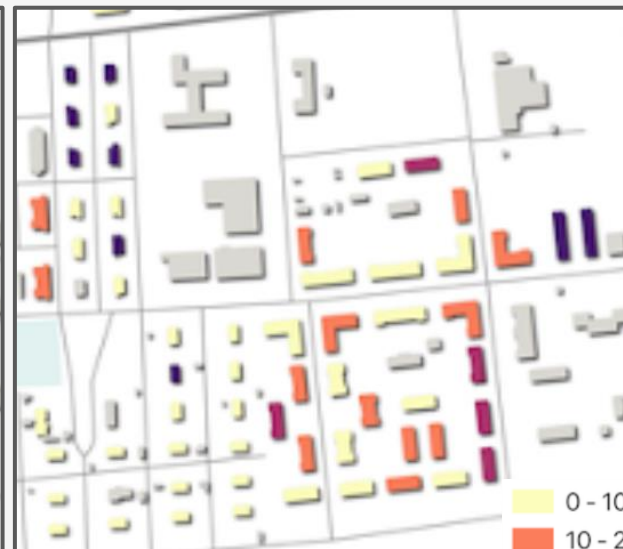
Kaart 1  
Residentsuse indeks



Kaart 2  
Rahvastikuregister



Kaart 3  
Elektritarbimine <100W

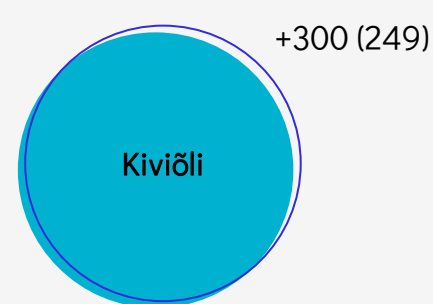
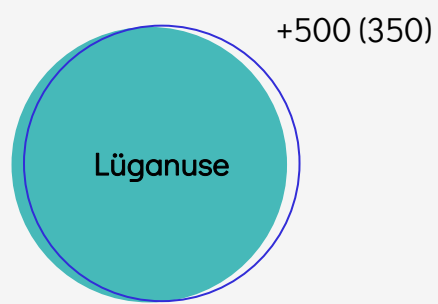
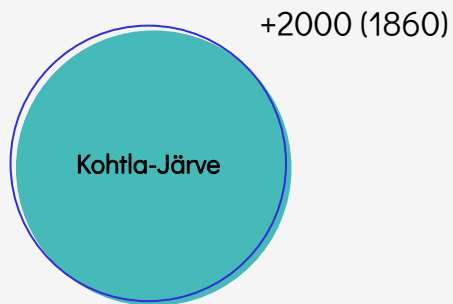


# Mis on kahanemine - tulevikuperspektiiv?

Location	Eluruumide osakaal, mis on kortermajas	Asustamata % 2001	Eluruumid kortermajades 2011	Asustamata eluruumid kortermajades 2011	Asustamata % 2011	Kasv 10a.	Eluruumid kortermajades 2019	Asustamata eluruumid kortermajades 2019	Asustamata % 2020	Kasv 10a.
Lüganuse							4048	1314	<b>32.2%</b>	
Kiviõli	<83%	<b>7.3%</b>	2728	325	<b>12%</b>	11%	2851	747	<b>26.2%</b>	+130%
Püssi		<b>10%</b>			<b>23.8%</b>	90%	635	287	<b>45.2%</b>	
Kohtla-Järve	95%	<b>5.9%</b>	19627	2609	<b>13.3%</b>	105%	20108	4195	<b>20.9%</b>	+60%
Ahtme							9089	1666	<b>18.3%</b>	
Järve							9692	2072	<b>21.4%</b>	
Kukuruse							173	67	<b>38.7%</b>	
Oru							695	180	<b>25.9%</b>	
Sompaa							459	210	<b>45.8%</b>	

# Mis on kahanemine - ainult hooned?

10a

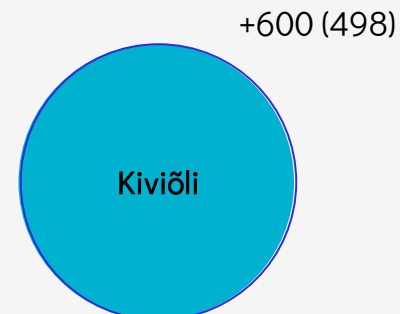
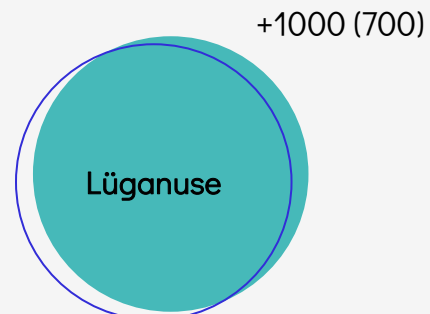
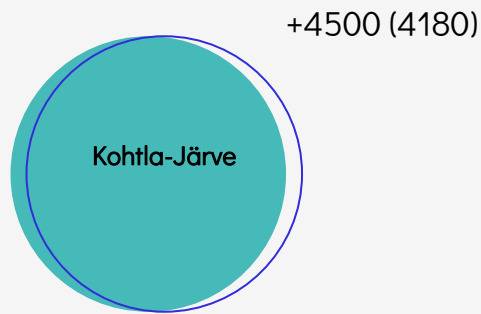


93% elamufondist 3+ kortermajad

70% elamufondist 3+ kortermajad

83% elamufondist 3+ kortermajad

20a





# Mis on kahanemine - ainult lammutamine?



20 maja (214 korterit) või



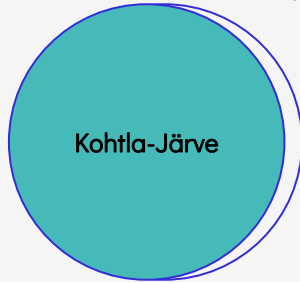
63 maja (66 korterit) või



116 (36 korterit) maja

+4500 (4180)

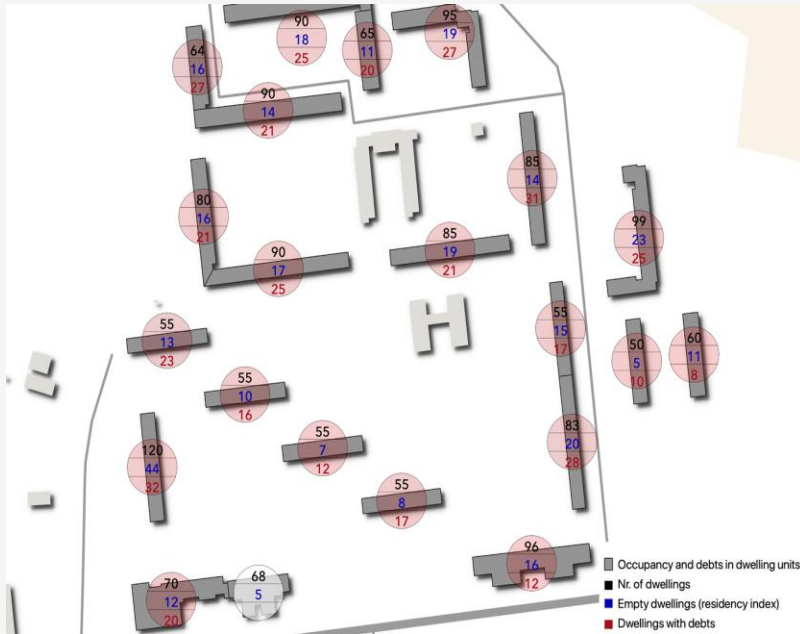
20 aasta  
perspektiiv



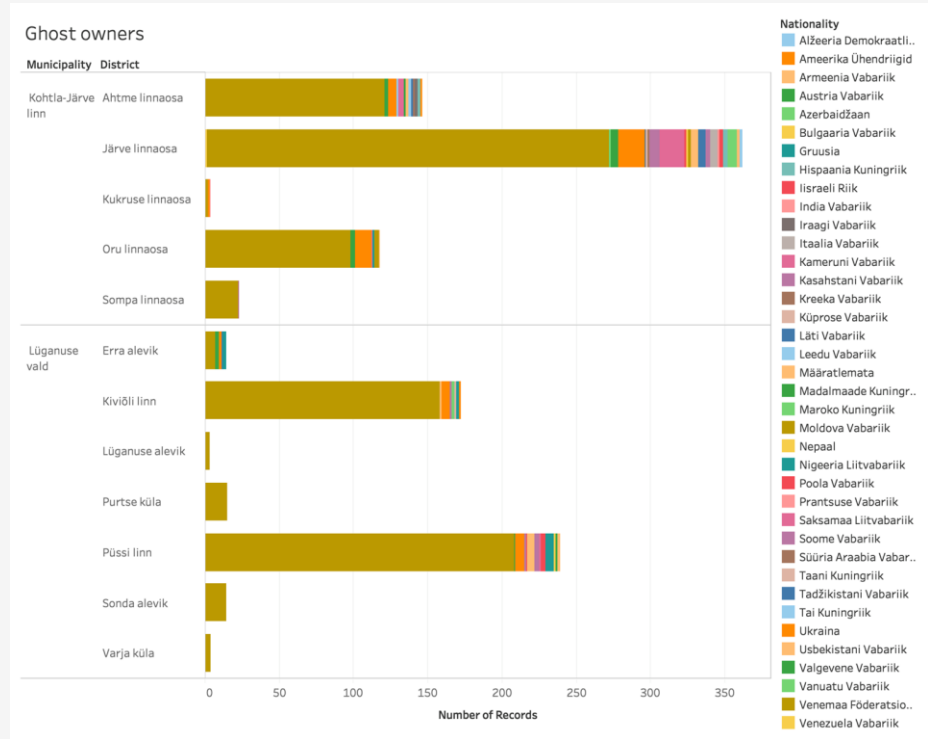
**Lisaks juba praegu asustamata olevad 3565 korterit (umbkaudu 17 maja 200 korteriga)**

# Mis on kahanemine - veel probleeme?

## VÕLAD



## KUMMITUSOMANIKUD



Tegelik küsimus: kogukondlik vaade  
Kus on on parimad kohad ehk  
võimalused?

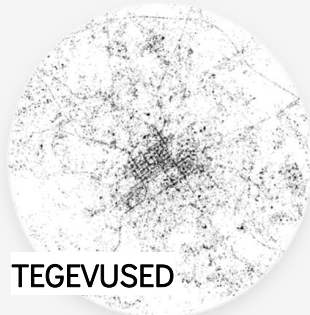
# Ruumiloo kolmainsus: RUUM\_TEGEVUSED\_VÄÄRTUSED



**RUUM**

Ehitatud keskkond ei peegelda enam meie hetkeharjumusi ning ei toeta sotsiaalselt suhtlust ning uusi teenuseid

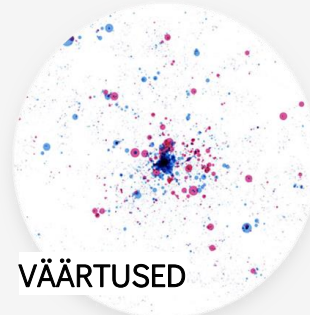
**MUREKOHT**  
ÜHISKONDLIKULT  
KOHTADE KADU,  
KAPSELDUMINE



**TEGEVUSED**

Koonduvad digitaalsesse maailma, ning linnade ja asulate füüsiline ruum ei ole enam atraktiivne ja ei paku tegevusi

**MUREKOHT**  
INIMLIKU KONTAKTI  
PUUDUMINE  
FÜÜSILINE JA VAIMNE  
TERVIS

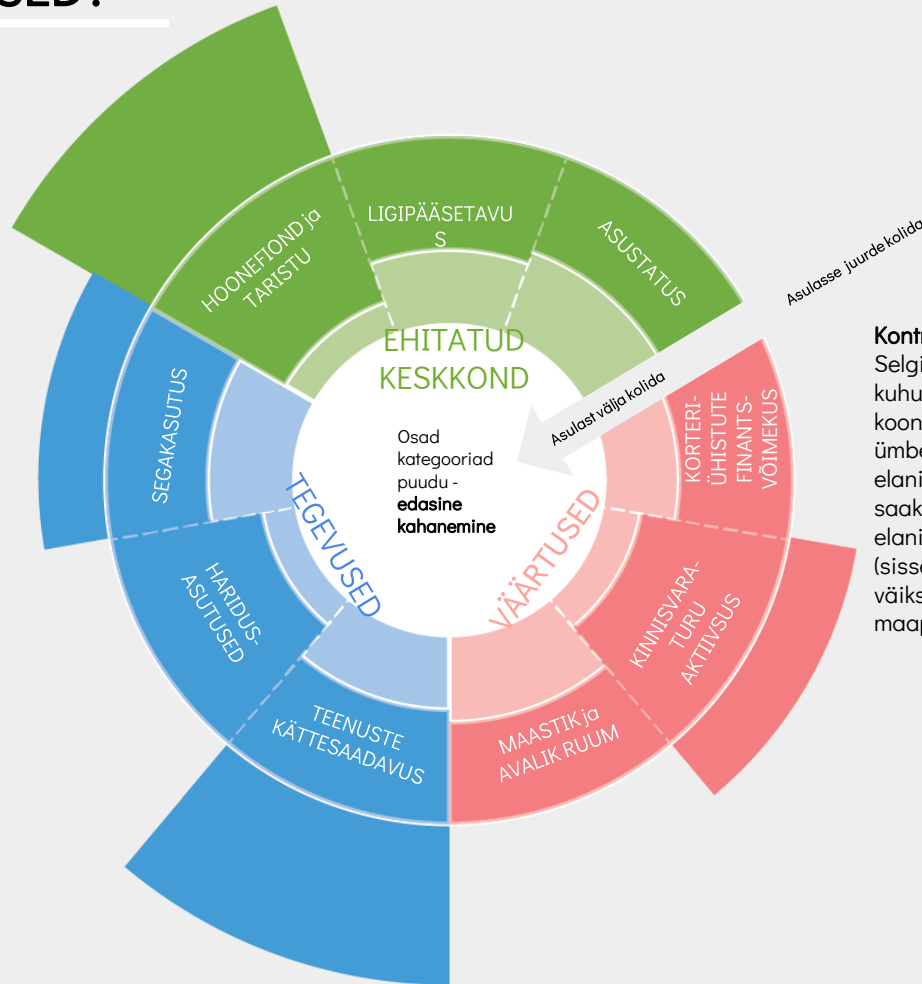


**VÄÄRTUSED**

Atraktiivsete kohtade arv kahaneb tervikuna - jäävad üksikud linnakeskused ning suured maailmalinnad. Ääremaastumine ja ruumiline ebavõrdsus süveneb

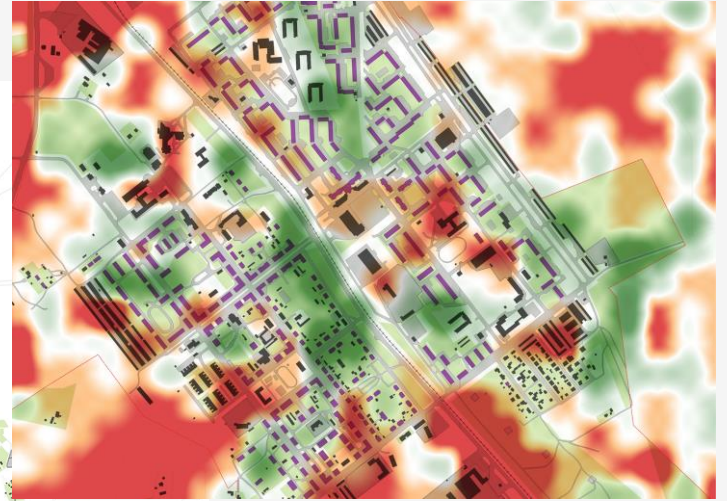
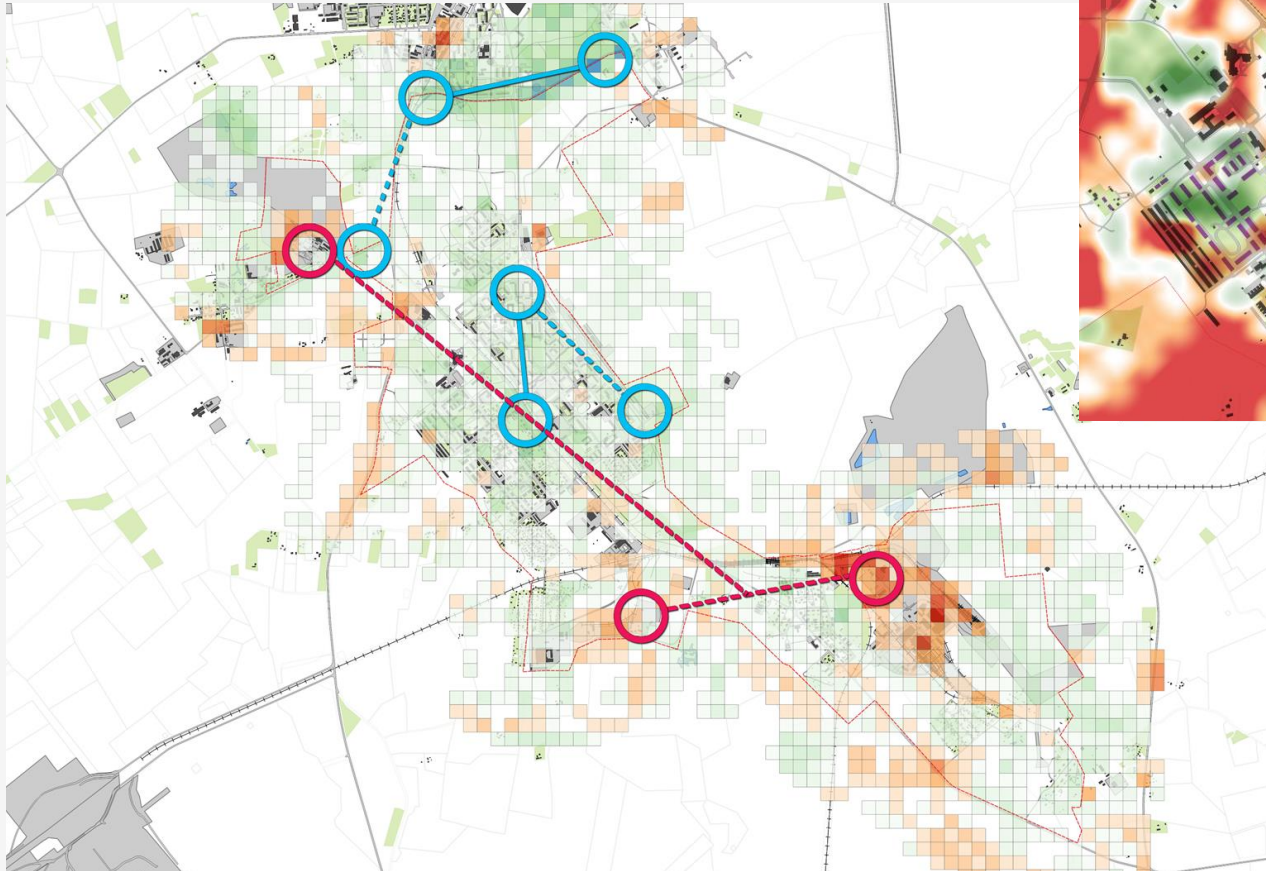
**MUREKOHT**  
KOHALIKE KESKUSTE  
KADUMINE

# KUS ON VÕIMALUSED?

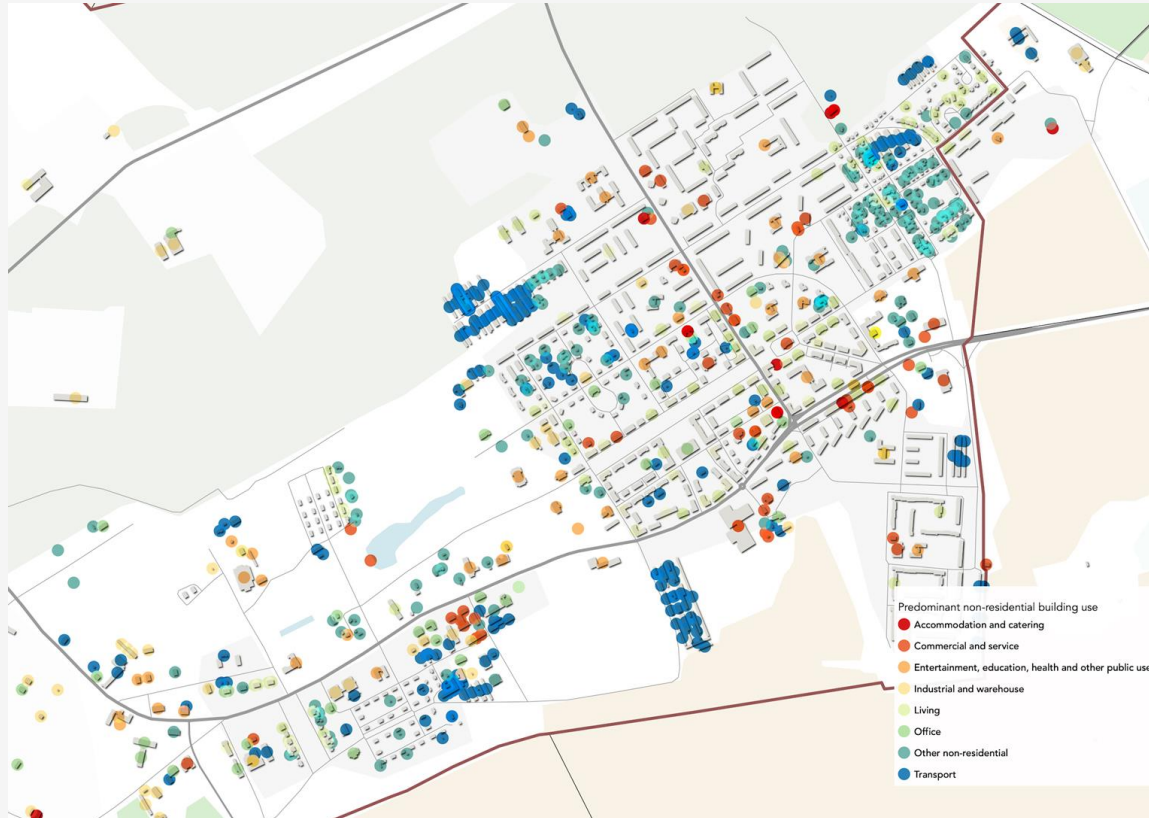


**Kontrollitud kahanemine.**  
Selgitada välja alad, kuhu suunata ressursse ja koondada ümberasustatavad elanikud. Need kohad saaksid ühleri elanikkonda kasvatada (sisseränne väiksematest maapirkondadest).

# Maastikuanalüüs

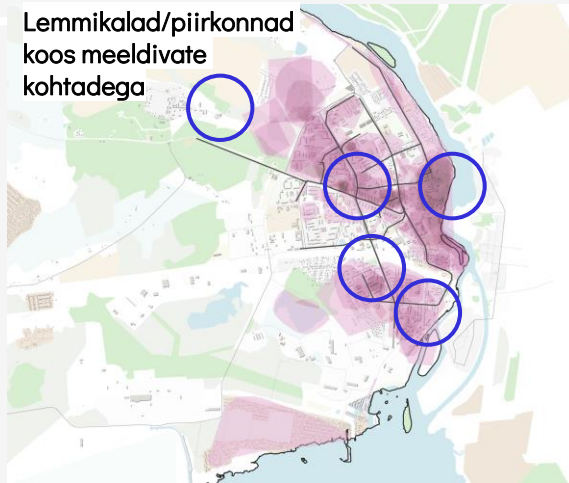


# Tegevuste koondumine

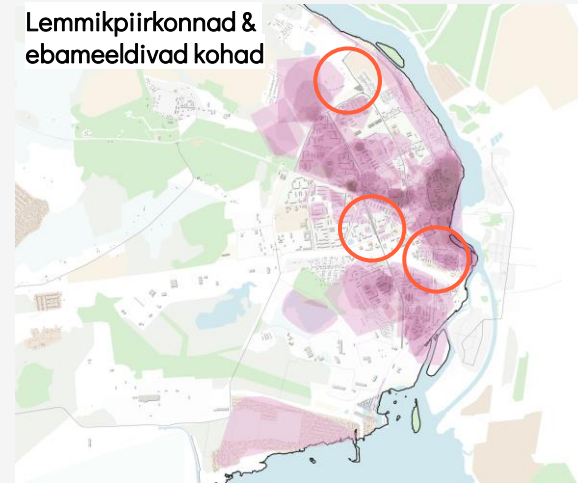


# +Kohalikud teadmised (METANAR)

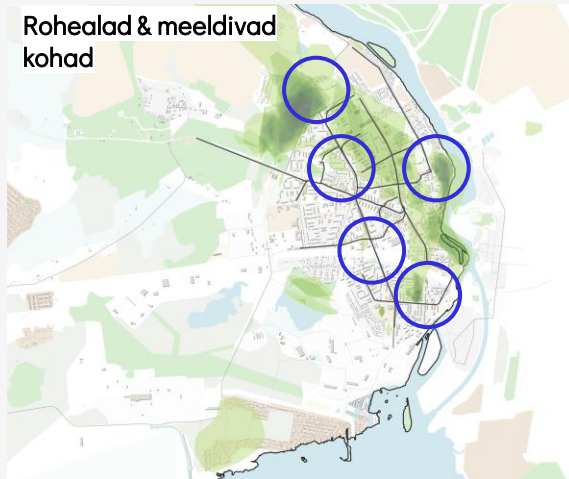
Lemmikalad/piirkonnad  
koos meeldivate  
kohtadega



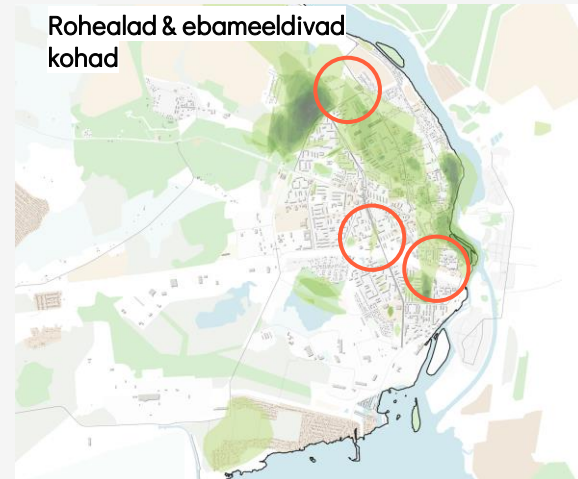
Lemmikpiirkonnad &  
ebameeldivad kohad



Rohealad & meeldivad  
kohad

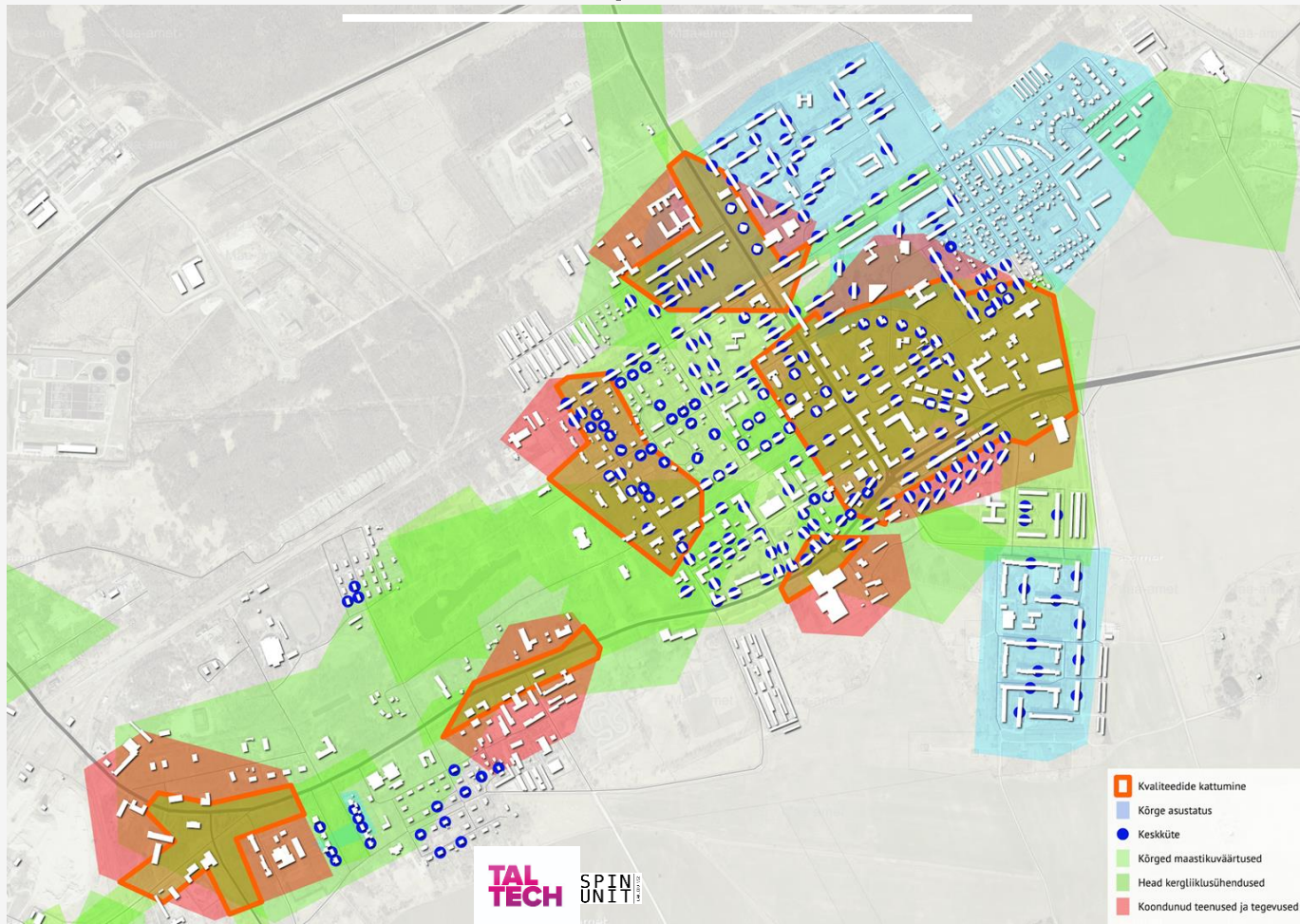


Rohealad & ebameeldivad  
kohad

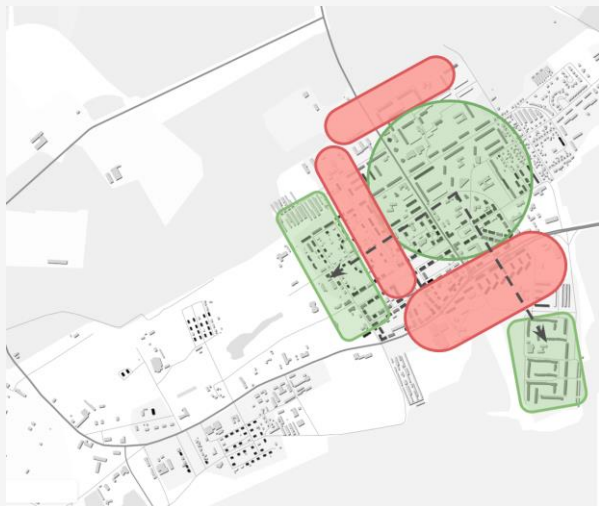




# Mis on kahanemise mõõdupuu? See on väärtuste küsimus



# Millise visiooni me valime? ...ja kelle visioon see on?



## Tühjenemise võimalikud stsenaariumid.

- Esimeses stsenaariumis Tugev keskus (vasakul) on eesmärgiks linnakeskuse koondamine kompaktselt kokku.
- Teine stsenaarium Elu mikrorajoonides (keskel) lähtub asustamata eluruumide kaardistusest ja eeldab, et korterelamute tühjenemine jätkub linnasüdames, asustus ja teenused on koondunud kahte mikrorajooni.
- Kolmas stsenaarium Saarestik (paremal) puhul valitakse mitu kompaktsemat elujulist keskusala, mille vahele ja külgedele jäävad tühjendatud piirkonnad, millest on saanud erinevaid keskusalasid ühendavad rohealad.

“Kas sa ei tahaks mulle ütelda, kuhupoole ma siit peaksin minema?” küsis Alice.

"See sõltub suuresti sellest, kuhu sa tahad välja jõuda," ütles Kass.

"Mulle on enam-vähem ükskõik, kuhu – " vastas Alice."

“Siis ei ole tähtis, kuhupoole sa lähed," sõnas Kass.

" – kui ma ikka kuskile jõuan," lisas Alice seletuseks.

"Oh, selle peale võid kindel olla," ütles Kass, "

Alice Imedemaal Tõlkinud Jaan Kross, kirjastus Eesti Raamat, Tallinn, 1971"

Noorte Narva visioon 2035+



linnalabor SPIN  
UNIT

Täna kuulamast!

[kristi.grisakov@taltech.ee](mailto:kristi.grisakov@taltech.ee)